

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35395
Nom	Anàlisi i crítica del teatre català
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - Grau Filologia Catalana	7 - Anàlisi y crítica de textos en lengua catalana	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ROSELLO IVARS, RAMON J.	140 - Filologia Catalana

RESUM

Es tracta d'una assignatura obligatòria, inclosa en la matèria *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Aquesta assignatura se centra en els textos teatrals, tant de caràcter literari com espectacular.

L'assignatura es troba situada a primer curs del grau i pertany al mòdul *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Aquesta assignatura és la primera que cursen dins aquesta matèria dedicada a desenvolupar la capacitat crítica dels estudiants i a l'anàlisi i comentari de textos; per tant, connecta amb d'altres semblants però aplicades a altres tipus de textos i cursades durant els cursos següents.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- Conèixer els mètodes i tècniques de l'anàlisi i crítica teatrals.
- Saber aplicar aquest coneixement a diferents tipus d'activitats i àmbits.
- Saber comunicar amb correcció aquest coneixement i les seues aplicacions.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cal tenir els coneixements bàsics de comprensió i d'expressió correcta en llengua catalana.

COMPETÈNCIES

1001 - Grau Filologia Catalana

- Competències comunicatives avançades en llengua catalana.
- Coneixer els mètodes i de les tècniques d'anàlisi de textos literaris en llengua catalana i la seua aplicació a l'àmbit acadèmic i a la crítica literària.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.
- Conèixer l'entorn professional i els recursos d'inserció laboral.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al final d'aquesta assignatura l'estudiant ha de ser capaç de:

- Descriure els elements característics de l'activitat teatral i de l'obra dramàtica.
- Definir i exposar els conceptes i mètodes propis de l'anàlisi d'una obra teatral.
- Analitzar amb correcció i profunditat aspectes concrets d'una obra teatral, a partir de les dades rellevants que l'obra presenta.

- Redactar una crítica d'un espectacle teatral, ajustada als models d'una crítica pròpia dels mitjans de comunicació.
- Preparar activitats o recursos sobre anàlisi del teatre adreçats a l'àmbit de l'ensenyament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció al teatre

- 1.1. Els límits del teatre: el teatre dins les manifestacions espectaculars. Tipus de teatre.
- 1.2. El procés de creació, exhibició i recepció teatrals.
 - 1.2.1. Elements contextuals. Espai i temps espectaculars. Escena oberta i tancada. La quarta paret.
 - 1.2.2. L'equip artístic/tècnic i els materials escènics (objectes escenogràfics i de l'actor/actriu, el moviment i la paraula).
 - 1.2.3. Relació literatura dramàtica i espectacle teatral.
 - 1.2.4. Fases del procés de creació i d'exhibició (preproducció, producció i postproducció).
 - 1.2.5. La recepció crítica. Característiques d'una crítica teatral.

2. Elements específics de la posada en escena i del text teatral

- 2.1. Elements de la posada en escena. Estètica/plàstica. Espai escènic (tipus d'escena, elements escènics i canvis d'escena). Interpretació. Relació sala escena i efectes sobre l'espectador. Ideologia.
- 2.2. Elements específics del text teatral. Parlaments i acotacions. Diàleg i monòleg. Acotacions intradialògiques o implícites. Tipologia de les acotacions. El llibre de teatre i els paratextos.
- 2.3. Del text a la representació. Representació virtual enfront de representació real. El buit textual. El desnivell informatiu entre text i representació.

3. Anàlisi del teatre (teoria i pràctica) I: la ficció

- 3.1. Conceptes bàsics per a l'anàlisi
 - 3.1.1. Construcció espectacular i construcció textual.
 - 3.1.2. Descripció i comentari.
 - 3.1.3. Citació de les obres objecte d'anàlisi.
- 3.2. La ficció: la construcció d'un món ficcional i d'una història o faula.
 - 3.2.1. Definició de món. Elements d'anàlisi. Tipus de món.
 - 3.2.2. Definició d'història. Elements d'anàlisi. De la història a l'acció.
 - 3.2.3. Els límits de la ficció. Realitat i ficció. Teatre sense història. Nivells fictionals i narratius (teatre dins teatre/teatre amb personatge-narrador).

4. Anàlisi del teatre (teoria i pràctica) II: la construcció teatral de la ficció

4.1. Acció.

- a) Seqüenciació (tipus de seqüències) i justificació d'aquesta.
- b) Història o històries. Fils d'acció.
- c) El temps del discurs. La línia del temps de l'acció i la línia de la història. Completesa, linealitat i quantitat: durada, ordre i freqüència. Les manipulacions i les aportacions d'aquestes.
- d) El ritme (Ràpid-lent. Variabilitat).
- e) El subministrament de la informació. Els desnivells informatius. Efectes.
- f) Els motors de l'acció (inicials i interns).
- g) La clausura. Tipus de clausura (oberta/tancada).

4.2. Personatges. Notes caracteritzadores (denominació/nom, caracterització externa, activitat i comportament, caracterització interna) i trets d'oposició. Tipus de construcció.

4.3. Temps. Època i localització temporal de l'acció. Els indicadors temporals.

4.4. Espai. Macroespai. Microespai/s. Espai escenogràfic i espais latents (contigus i referits). Unitat d'espai/pluralitat.

4.5. Aplicacions de l'anàlisi teatral a l'ensenyament secundari

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	3,00	0
Elaboració de treballs en grup	3,00	0
Elaboració de treballs individuals	4,00	0
Estudi i treball autònom	16,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	24,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Pel que fa a les hores presencials, el desenvolupament de l'assignatura s'estructura en 2 sessions teòriques i 2 sessions pràctiques setmanals en l'aula, per a les quals el professorat posarà a disposició dels i les estudiants un dossier de treball, a més de treballar amb les obres teatrals objecte d'anàlisi.

Les activitats pràctiques que es duran a terme al llarg del curs seran:

a) Controls de lectura de 3 obres:

BENET I JORNET, J. M. (2000) *Olors*, Barcelona, Proa.

GUIMERÀ, À. (2015) *La filla del mar*, Alzira, Bromera.

SIRERA, R. (2009) *L'assassinat del doctor Moraleda*, Barcelona, Edicions 62.

b) Redacció d'una crítica teatral d'un espectacle en llengua catalana vist durant el període de docència.

c) Elaboració d'una proposta d'activitat d'anàlisi de teatre adreçada a l'ensenyament secundari. L'activitat es farà sobre l'obra *Olors*, en equips de 2 persones.

d) Preparació, elaboració i correcció d'activitats concretes d'anàlisi sobre les lectures obligatòries. El professorat comunicarà als estudiants els continguts concrets que caldrà analitzar sobre cada una de les obres.

e) Redacció d'una escena teatral breu seguint les instruccions del professor/a.

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

a) l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques,

b) la preparació i realització de treballs pràctics,

c) la preparació i realització de la prova final,

El professorat i l'alumnat faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

En el marc del cicle *Les autores i els autors a les aules*, es podrà organitzar sessions amb ponents invitats. A l'inici del període docent de l'assignatura, s'informarà de les possibles activitats complementàries que s'organitzaran i de la incidència que puguen tenir en la docència i l'avaluació.

L'honestetat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. La mera substitució en un text font d'elements de cohesió textual, com ara connectors, o el recurs a la sinonímia no eviten que el resultat constituïska un plagiat. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

1. Activitats realitzades al llarg del curs (40%):

a) **Controls de lectura** de les 3 obres de lectura obligatòria (1 punt). Aquests controls es faran en horari de classe al llarg del quadrimestre. Cada control apte valdrà 0'33. Caldrà obtenir apte en 2 dels 3 controls per poder aprovar l'assignatura. Es podran fer el dia de la prova escrita final de la segona convocatòria els controls no aprovats o no fets anteriorment.

b) Una **crítica teatral** d'algun espectacle teatral en llengua catalana que s'haurà de lliurar obligatòriament en la primera classe de pràctica del mes de maig. El valor màxim en l'avaluació final serà d'1 punt i caldrà obtenir un mínim de 0'5 per sumar la nota a la resta de la puntuació obtinguda.

c) Una **activitat d'anàlisi de teatre aplicat a l'ensenyament** secundari (1 punt). Caldrà obtenir un mínim d'un 0'5 per poder sumar la nota d'aquesta activitat a la resta de la puntuació obtinguda. Aquesta activitat s'haurà de lliurar obligatòriament la penúltima setmana de classe.

d) Una **escena teatral** breu que s'haurà de lliurar obligatòriament en acabar el tema 2. El valor màxim en l'avaluació serà 1 punt i caldrà obtenir un mínim de 0,5 per sumar la nota a la resta de la puntuació obtinguda.

Si les activitats (b, c i d) presentades en el període designat pel professor durant el quadrimestre no han obtingut la nota mínima, es podran presentar revisades per a la segona convocatòria el dia de l'examen d'aquesta segona convocatòria. En canvi, no es podran presentar per a la segona convocatòria les activitats no fetes durant el primer quadrimestre.

2. Una prova realitzada a la fi del quadrimestre (60%)

Aquesta prova es podrà fer amb els textos de lectura i amb els **esquemes o apunts personals** que l'estudiant estime oportú. La prova consistirà en:

- Prova eliminatòria (20%) sobre conceptes de tot el temari. Caldrà obtenir un mínim de nota per aprovar l'assignatura (1 punt sobre 2 punts).

- Exercicis pràctics d'aplicació dels continguts del temari sobre cada un dels textos (40%). Caldrà obtenir un mínim de nota (sobre 4, 1 punt en la part dedicada a l'anàlisi d'*Olors* i 0'5 en l'anàlisi de la resta d'obres) per poder sumar les notes de cada part de l'examen i aprovar l'assignatura.

D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Activitats pràctiques (40%)	
1. Controls de lectura	10%
2. Crítica teatral	
3. Activitat aplicació ensenyament	10%
4. Escena teatral	10%

	10%
b) Proves finals (60%):	
1. Prova de teoria	20%
2. Prova de pràctica	40%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- PAVIS, Patrice (1998) Diccionario del teatro. Barcelona: Paidós.
- ROSSELLÓ, Ramon X. (2011) Anàlisi de l'obra teatral. València-Barcelona: IIFV-PAM.

Complementàries

- ABELLÁN, J. (1983) La representació teatral. Barcelona: Institut del Teatre.
- ALONSO DE SANTOS, J. L. (2007) Manual de Teoría y Práctica Teatral. Madrid: Castalia.
- BATLLE, C., F. FOGUET i E. GALLÉN (coord.) (2003) La representació teatral. Barcelona: UOC.
- TEIXIDOR, J. (2002) Lestructura del drama clàssic. Barcelona: La Busca.
- UBERSFELD, Anne (1997) La escuela del espectador. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.